

Landskap: *Östergötland* Upptecknare: *Louise Holmström, Lund*
 Härad: *Finspångslän* Berättare: *Samuel Samuelsson, Ölevland,
 Örio*
 Socken: *Reyna* Berättarens yrke: *o*
 Uppteckningsår: *1957* Född år *1876 i Alsjöholm (Reyna sv.)*

*Emigration. s. 1-8.
 (foto sid. 8.)*

ACC. N:R M. 16377: /

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Vi bodde på en liten ö i Ålsjön, vi var de enda där. Min farfar hade byggt torpet 1856. Han blev befriad från skatt under de fem år han gjorde det där nybygget på ön. 1874 övertog min far torpet när han gifte sig, och farfar fick en kammare på vinden och en ko i undantag. Jag minns honom mycket väl, han var en fin gammal man och intelligent med, prästen i hans hemsocken hade lärt honom att läsa och skriva, farfar var född 1808.

Far måste göra två dagsverken i veckan till godset, Regnaholm. Vi var fem barn, jag var äldst. Vi fick tidigt börja hjälpa till. Själva hade vi ju några små åkrar, och jag minns att jag var tio år när jag fick börja gå med lien. Vi hade tre kor, grisar och höns. Farfar brukade göra smörbyttor och sälja.

Vi gick i skola på fastlandet. På vintern fick vi skida över. Mor brukade stå vid stranden, och när vi var framme på andra sidan skrek vi tillbaka åt henne så att hon visste att vi kommit säkert över. Jag var sex när jag själv fick ro över, sundet var inte så brett men på vår vintern kunde det vara farligt, och far var nära att drunkna ett par gånger.

Vi gick i skolan varannan dag. Det var samma lärare för både småskolan och storskolan, och han var också organist. Jag minns att vi fick hjälpa till att pumpa orgeln.

Mina föräldrar var med de första baptisterna i socknen. Predikanten kom från Gotland, och det gick en väldig väckelse över bygden.

Man hade förstås ingen kyrka utan möttes i hemmen. Baptisterna förföljdes och jag minns, att en gång fick min mor och några andra hoppa ut genom ett fönster, när länsman kom. De brukade ofta ha mötena ute hos oss på ön, för där kände de sig lite säkrare. Predikanten blev banished och reste över till Amerika.

Min mor hade två systrar, som bodde i Brooklyn, N.Y. Men det var nog inte så mycket det som gjorde, att vi for över till Staterna. Det var mera det, att det var så svårt att klara uppehållet, det var slit och släp dygnet runt nästan, och förtjänsten var nästan ingen. Vi försökte ju att odla så mycket som möjligt, och mor spann och vävde men man måste ju ändå köpa en del. Far fick 75 öre eller en krona om dan när han arbetade på godset. Jag minns så väl en kväll, när mor och jag stod ute på åkern och jag sa till mor: "Vill du verkligen att jag ska stanna här och fortsätta och slita och knoga så som far och farfar för ingenting." Nej, det vill jag inte, sa mor, och det liksom avgjorde allting för oss. Så 1891 i oktober lämnade jag Sverige, och sen dess har jag aldrig varit tillbaka. Något särskilt för resan, kläder och sånt, skaffade jag inte, jag fick ta vad jag hade. Men bibeln hade jag förstås med mej. Så inte hade jag nån tung koffert att bära på. Mor skickade med matsäck. Prästen sa inget om att jag skulle resa över, men jag minns att när vi sjöng "Du gamla du fria" en gång i skolan och vi hade slu-

ACC. N:R M.16377:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

tat med "jag vill leva, jag vill dö i Norden", så sa läraren: "Ja, då ska ni väl inte resa till Amerika då, pojkar."

Jag tog tåget till Göteborg, där jag hade en släkting, som tog hand om mig. På en fredag eftermiddag gick skeppet till ~~Liverpool~~ ^{Hull} ~~pool~~, en liten båt som jag tror tillhörde Inmanlinjen. Man fick en säck med halm till madrass, alla männen låg i en sal med bunchbeds. Filtar fick vi själva ha med oss. Det blev storm, och jag var sjuk hela tiden, och måste slänga den fina kalvsteken, som mor hade skickat med mig (men skriv inte ner det). På söndagen var vi framme Hull, och på måndagen for vi med tåg till Liverpool. City of New York tror jag att båten hette, som vi tog där. Från den resan minns jag inte nåt precis, vi låg i stora salar som på båten från Sverige och maten var det nog inget fel på. Det tog sju dagar över Atlanten och den 22 okt. var vi framme i New York, en regnig eftermiddag. Mitt första minne därifrån är de stackars våta hästarna som trötta stretade fram med spårvagnarna.

Vi färjades ~~från~~ ^{till} Castle Garden och sen därifrån till stan. Någon läkarundersökning minns jag inte att vi hade. Mina släktingar var nere för att möta mig, och hos dem bodde jag den första tiden. Jag kunde inte ett ord engelska, inte yes en gång, men redan ~~första~~ ^{första} dag började jag gå i aftonskola för att lära mig språket. Där gick jag sen i tre år. Lärarna var svenskar. Vi hade inga särskilda nybörjarböcker utan fick anteckna, och så småningom

ACC. N:R M.16377:4

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

fick vi börja med vanliga böcker, dikter läste vi mycket.
Mitt första arbete fick jag i en fabrik där de gjorde boetter.
50 cents om dagen hade jag och 10 timmar arbetade vi utom på
lördagarna, då vi bara hade 9. För min inackordering betalade jag
2.75 d. i veckan, så det blev just inte mycket över att spendera.
1893 kom min bror över och 1895 resten av familjen. De hade sålt
allting och hade bara några få saker med, smörbytta och spinnrock
och lite linne. Allt annat hade de sålt på auktion hemma, och när
de köpt biljetter så hade de bara så mycket över att det räckte
att köpa en ko här. Vi flyttade till Bridgeport, där mor hade en
syster. Där köpte vi, mest för fars skull, ett hus i utkanten av
stan, där vi kunde ha ko och höns. Far var klen, han hade arbetat
och slitit för mycket i sin dar och kunde inte ha något arbete
här. Han trivdes aldrig här heller, han längtade hem och sa att
för honom var det som när man drog upp ett träd med rötterna,
det gick inte att plantera om nån annanstans. Ett slag var han vakt-
mästare i kyrkan, bara för att ha nån syssla. Liksom i Brooklyn
fanns det en svensk baptistkyrka i Bridgeport, allting var på
svenska. Pastorn i Brooklyn hette Olof Heden och var en enastående
predikare. Så småningom blev det ju ändrat, så att vi fick
engelsk service. Det skedde stegvis, och vi började med söndagsko-
lan, för barnen hade svårt att förstå annars, de talade ju mest
engelska. Sen hade vi bara svensk service för de äldre svenska.

ACC. N:R M. 16377: 5.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

och engelsk på mornaerna. Nu förekommer det aldrig att vi talar svenska i kyrkan. Vi har en del översatta psalmer, tex. "Var hälsad", men ingen kan den svenska texten.

Mor trivdes ~~mycket~~ nog bra här, hon fick ju mycket mindre arbete. Vi pojkar betalade inackordering, och hon hade bara vanligt housework att sköta och behövde inte slita utomhus, som hemma på farmen. Hon lärde sig så pass mycket engelska att hon kunde gå och handla, men far kunde inte ett ord, tror jag, han brydde sig inte om det. Han dog 1901 och året efter dog min mor, min bror och min syster på en vecka i tyfoidfeber. De är begravna i Bridgeport. I Bridgeport lärde jag mig mitt yrke, arbete som toolmaker på olika fabriker, som tillverkade kedjor, bildelar, gevär osv. Min ena bror var snickare och den andra blev målare.

1900 gifte jag mig med en svenska och 1915 kom vi till Cleveland. Vi köpte det här huset på 82 gatan och har bott här alltsen dess.

Mor behöll alla svenska vanor och lagade förstås svensk mat. De höll också svenska tidningar, Österns Veckoblad och Nya Veckoposten och ibland läste vi Svenska Tribunen och Nordstjernan. Min fru och jag har behållit en del svenska vanor, men inte så särskilt många. Vi hade bruna böror, sylta och på julafton hade vi smörgåsbord och lutfisk och risgrynsgröt med böna i. Och jag vill fortfarande ha ägg i skal som hemma i Sverige. På påsken brukade vi äta ägg och barnen åt ikapp. Men några andra särskilt svenska

seder eller traditioner har vi inte behållit. Barnen har inte alls några svenska vanor, de är helt amerikaniserade. De förstår svenska men inte mer. Innan de började skolan talade ~~de~~ vi svenska hemma, men sen gick det inte att fortsätta. En av dem har varit i Sverige och kan tala rätt bra, och en är gift med en svensk. Men jag tror inte att någon av dem är särskilt intresserad av Sverige eller har någon längtan att resa dit. Självt bryr jag mig inte så mycket om det heller, jag skulle hellre vilja resa västerut. Om jag reste ~~klint~~ Sverige över ville jag nog förr se andra trakter av Sverige än där jag är född, jag har ju nästan inte sett ^{något} ~~mycket~~ av landet, inte mer än när jag reste till Göteborg över Kilsmo, jo i Norrköping har jag varit också. Jag tror inte att jag skulle klarat mig bättre i Sverige än här. Jag har aldrig ångrat att jag for, och jag har egentligen aldrig haft någon hemlängtan. När jag tänker på, hur vi fick släva på gården, hur torparna hade det och på patronen som kom åkandes i sin vagn medan de trötta arbetarna fick gå miltals till arbetat, på far vid sågkvarnen och allt slit och släp både mina föräldrar och mina farföräldrar hade, då tror jag inte att vi barn skulle fått det annorlunda. Jag hade aldrig kunnat ge mina barn den skolutbildning de fått, mina pojkar är den ene präst och den andre ingenjör. Mina döttrar har också college och en har blivit missionär och en privatsekreterare. Och så var ju baptisterna förföljda i

ACC. N:R M. 16377:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Sverige, där fick inte Guds ord predikas fritt.

Sen min familj kom över har jag inte haft någon personlig kontakt med Sverige, inte brevväxlat med någon. Men jag är intresserad av Sverige och förstår, att där har skett stora framsteg och sociala förbättringar. Jag har inte heller någonsin behövt skämmas över att vara svensk.

M. 16377:8.
FOLKLIVSARKIVET
LUND

Samuelia Jonid by
C. J. Ostberg, 1898 BRIDGEPORT, CONN.

Samuel Samuelsson x

Inlämn. av Louise Holmström år 1957